

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΙΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ - ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ - ΔΑΣΩΝ

ΛΑΜΠΡΟΥ ΣΤ. ΝΤΟΤΣΙΑ

Δημοσιογράφου

ΛΑΜΠΡΟΣ ΣΤ. ΝΤΟΤΣΙΑΣ

Ἡ οικονομία τῶν ἀγροτῶν τοῦ Νομοῦ μέχρι καὶ τοῦ 1949 παρουσιάζετο πλήρως ἐξηθρωμένη, λόγῳ τῶν καταστροφῶν ἐκ τοῦ συμμοριτοπολέμου, διότι ὁ ἀγροτικός πληθυσμὸς εἶχε καταφύγει εἰς τὰς μεγάλας πόλεις. Αἱ ἀνάγκαι στεγάσεως καὶ ἡ ἔλλειψις γεωργοκτηνοτροφικῶν ἐφοδίων ἦσαν ἐξώφθαλμοι καὶ ἀπετέλουν πρόβλημα ὀξύτατον. Μεγάλαι ἐκτάσεις ἐκαλύπτοντο ὑπὸ ἐλών. Τὸ σύνολον τῆς πεδινῆς ἐκτάσεως ἦτο ἐκτεθειμένον εἰς γενικὰς ἢ τοπικὰς πλημμύρας. Ἡ ὄρεινὴ περιοχὴ ἐστερεῖτο τῶν πάντων καὶ οἱ κάτοικοι προσέβλεπον εἰς τὰς κρατικὰς παροχὰς. Τὸ πρῶτιστον ἔργον τῶν ἀρμοδίων ἦτο ὁ ἐπαναπατρισμὸς τῶν συμμοριοπλήκτων παραγωγῶν καὶ ὁ ἐφοδιασμὸς τούτων μὲ τὰ ἀπαραίτητα γεωργικὰ ἐφόδια.

Διὰ τῆς ἐφαρμογῆς προγραμμάτων ἐπετεύχθη ἡ ἀνάπτυξις καὶ βελτιωσις τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας ὡς κατωτέρω:

Ἄ ν α δ α σ μ ό ς. Οὗτος ἤρχισε τὸ ἔτος 1953 καὶ μέχρι τοῦ 1962 ἐγένετο ἐπὶ 18 ἀγροκτημάτων καὶ εἰς συνολικὴν ἐκτασιν 220 χιλ. στρεμμάτων. Ἀποτέλεσμα: Ἐνῶ πρὸ τοῦ ἀναδασμοῦ ὑπῆρχον 75 χιλ. τεμάχια ἀγρῶν, τώρα περιορίσθησαν εἰς 7 χιλ. μόνον, τὸ δὲ εἰσόδημα ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀνῆλθε ἀπὸ 70 εἰς 120%.

Ὁ ρ ε ι ν ῆ ο ἰ κ ο ν ο μ ί α. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1960 ἐφηρμόσθη εἰς τὸν Νομὸν τὸ πρόγραμμα ὄρεινῆς οἰκονομίας, διὰ τῆς κατασκευῆς διαφόρων ἔργων προστασίας τοῦ ἐδάφους καὶ βελτιώσεως τῆς κτηνοτροφίας.

Ἰ π ά ρ χ ο υ σ α κ τ η ν ο τ ρ ο φ ί α κατὰ τὸ ἔτος 1961:

Ἴπποι 16.650, Ἡμίονοι 3737, ὄνοι 16893
Βοοειδῆ ἀβελτίωτα ἄρρενα 6222, θήλεα 24.727
Βοοειδῆ βελτιωμένα » 2119, » 13.024
Βοοειδῆ ἐξευγενισμένα » 380, » 2.419

Πρόβατα 304.000, Αἴγες οἰκόσιτοι 1.200, ἡμιοικόσιτοι 11.000, Χοῖροι ἀναπαραγωγῆς 1997, παχύνσεως 19.245, ὄρνιθες 434.000, ἰνδιάνοι 63.350, κόνικλοι 9.270.

Ἡ κτηνοτροφία ἐβελτιώθη σημαντικῶς διὰ τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως (ἀγελάδων). Αὕτη ἔχει ἐπεκταθῆ εἰς ὄλην τὴν πεδινὴν περιοχὴν καὶ ἡμιορεινὴν τοιαύτην. Λειτουργοῦν πρὸς τοῦτο 15 συνεργεῖα τεχνητῆς γονιμοποιήσεως ἀγελάδων καὶ ἐξυπηρετοῦν 126 κοινότητες τοῦ Νομοῦ, ἡ δὲ διάδοσις αὕτη ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ κατωτέρω πίνακος:

ἔτος λειτουργίας	λειτουργήσ. συνεργεῖα	προσκομισθ. ἀγελάδες	συμμετέχ. κοινότητες
1952	1	56	26
1953	1	666	26
1954	1	1324	26
1955	2	2579	26
1956	3	2227	41
1957	7	3597	77
1958	9	6323	87
1959	10	8731	87
1960	12	12741	93
1961		14808	
1962	15	19500	126

Ἐ ξ η λ ε κ τ ρ ι σ μ ό ς - ἡ λ ε κ τ ρ ο ἄ ν τ λ η σ ι ς. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἤρχισεν τὸ φθινόπωρον τοῦ

Ἐγεννήθη εἰς τὸ χωρίον Βαθύλακκο τῆς ἐπαρχίας Καρδίτσης. Ἐγκατεστάθη εἰς τὰς Καρδίτσας ἐνθα καὶ ἐπεράτωσε τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς του. Ἐπιδοθεῖς μετὰ τὰς σπουδὰς του εἰς τὴν δημοσιογραφίαν κατέλαβε ἐξέχουσαν θέσιν εἰς τὴν ἐπαρχιακὴν οἰκογένειαν τῶν Θεσσαλῶν Δημοσιογράφων. Ἐργάζεται δὲ μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν εἰς τὴν ἐφημερίδα «Θεσσαλικὴ Ἠχώ» ἀπὸ πολλῶν ἔτων. Ἀνταποκριτὴς καὶ συνεργάτης πλειόνων Ἀθηναϊκῶν καὶ Μακεδονικῶν ἐφημερίδων καὶ συνεργάτης τοῦ παρόντος τόμου.

1962 προβλέπει τὴν ἀντλησιν ὕδατος εἰς 112 χιλ. στρέμματα ἐντὸς 3ετίας (1962-65) διὰ τὸν τριπλασιασμὸν τῶν στρεμματικῶν ἀποδόσεων.

Μ ε λ ι σ σ ο κ ο μ ί α. Εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Ν. Καρδίτσης ἐκτρέφονται 25.000 σμήνη μελισσίων. Ἐξ αὐτῶν 9.000 περίπου εἶναι εὐρωπαϊκά, 16.000 ἐγχώρια καὶ 300 μελιτοεξαγωγῆς.

Ἡ ἐπιτευχθεῖσα κατὰ τὸ ἔτος 1961 συνολικὴ παραγωγὴ ὑπολογίζεται περίπου ὡς ἀκολουθῶς κατὰ εἶδος προϊόντος. (Τὰ στοιχεῖα παρέσχεν ὁ εἰδικὸς ἐπὶ τῆς Μελισσοκομίας τῆς Διευθύνσεως Γεωργίας Ν. Καρδίτσης κ. Βασ. Μπίτσιος).

Μέλι εἰς χιλιόγραμμα 230.000 ἀξία 4.000.000 δρχ.
Κηρὸς εἰς χιλιόγραμ. 21.000 » 1.080.000 δρχ.
Βασιλ. πολτὸς γραμ. 500 » 25.000 δρχ.

Τὸ ἔδαφος καὶ τὸ κλίμα τῆς περιφέρειας τοῦ Νομοῦ Καρδίτσης καὶ ἰδίᾳ τῶν ὄρεινῶν διαμερισμάτων εἶναι ἐξαιρετικῶς πρόσφορον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς μελισσοκομίας. Ἡ ὑπάρχουσα χλωρὶς ἐπαρκεῖ διὰ τὴν διατροφήν τῶν μελισσῶν, ὡς πρὸς τὴν ποικιλίαν τῶν εἰδῶν, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὴν ποσότητα αὐτῶν. Ὅμοίως ἀφθονοῦν ρέοντα καθαρά ὕδατα κλπ.

Εἰς τὸν Νομὸν μας ἐπικρατεῖ ἐπίσης, τάσις αὐξήσεως τῆς Μελισσοκομίας, τάσις ἀντικαταστάσεως τῶν ἐγχωρίων κυψελῶν διὰ εὐρωπαϊκῶν τοιούτων καὶ προμηθείας τεχνητῶν κηρηθρῶν, τάσις κατασκευῆς κυψελῶν ὑπὸ τῶν ἰδίων μελισσοτρόφων τῶν ὄρεινῶν περιοχῶν.

Ἡ νομαδικὴ μελισσοκομία ἀσκεῖται εἰς μεγάλην κλίμακα, ἰδίᾳ εἰς τὰ ὄρεινὰ διαμερίσματα.

Μ ο ρ φ ω τ ι κ ο ἰ σ ύ λ λ ο γ ο ι. Εἰς τὸν Νομὸν μας καὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Διευθύνσεως Γεωργίας λειτουργοῦν 19 Μορφωτικοὶ Σύλλογοι ἀγροτοπαίδων καὶ 2 Ἀγροτολέσχαι (Ρεντίνας καὶ Καστανιάς), ἐσχάτως δὲ ἰδρύθη ἐν Καρδίττῃ Κέντρον Γεωργικῆς Ἐκπαιδεύσεως, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ διδάσκωνται ἀγροτόπαιδες, ἀγροτονεάνιδες καὶ ἐνήλικες θέματα ἀμέσου γεωργικοῦ ἐνδιαφέροντος.

Δ α σ ι κ ο ἰ Σ υ ν ε τ α ι ρ ι σ μ ο ἰ. Εἰς τὸν Νομὸν μας

λειτουργούν 9 «Ελεύθεροι Δασικοί Συνεταιρισμοί» με σκοπόν 1) τήν ἐνοικίασιν παρὰ τῶν δασοκτημόνων κοινοτήτων καί τοῦ δημοσίου τμήματος δασῶν, τὸ ὁποῖον ἐκμεταλλεύονται πρὸς ἀποκόμισιν κερδῶν διὰ τοὺς συνεταιρικούς-μέλη των, 2) τήν ἐξασφάλισιν συνεχοῦς ἐργασίας εἰς τὰ μέλη. Εἰς τὴν περιφέρειαν Καρδίτσης ὑπάρχει ἀρκετὸς δασικὸς πλοῦτος, ἡ δὲ ἐπεξεργασία τῆς ξυλείας παλαιότερον ἐγένετο διὰ χειροπριόνων.

Οἱ Δασικοὶ Συνεταιρισμοὶ Καρδίτσης (Ε.Δ.Σ. Ἔργασίας) εἶναι οἱ κατωτέρω: Βαθυλάκκου, Φυλακτῆς, Μπεζούλας, Ραχούλας, Καστανιάς, Μούχας, Ἀπιδιάς, Ρεντίνης καὶ Ἀηδονοχωρίου. Οἱ ἀνωτέρω συνεταιρισμοὶ μετὰ 5 τοιοῦτων τῆς Εὐρυτανίας συνεπτύχθησαν εἰς Ἐνωσιν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ΕΔΣΕ Ἀγράφων» μετὰ τὴν Καρδίτσαν. Ἡ Ἐνωσις ἀριθμεῖ 700 μέλη καὶ ἔχει σκοπὸν τὴν περαιτέρω προώθησιν τῶν ἐργασιῶν τῶν συνεταιρισμῶν καὶ τὴν καλυτέραν τοποθέτησιν τῆς παραγομένης τεχνητῆς ξυλείας. Διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν συνῆψε δάνειον παρὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς καὶ ἰδρύσε τὸ μοναδικὸν ἐν Καρδίτσει πιστήριον ξυλείας (καταρράκτην) μετὰ τελειώτερα μηχανήματα καὶ ἐξαιρετικὰς κτιριακὰς ἐγκαταστάσεις. Τὸ κτίριον εὐρίσκεται ὀλίγον ἐξωθὶ τῆς Καρδίτσης καὶ παρὰ τὸ Ἀρτεσιανόν. Ἄπαντες οἱ συνεταιῖροι ἐπεξεργάζονται 5 χιλ. κυβικὰ ξυλῶδους ὄγκου ἐτησίως, ἐκ τοῦ ὁποῦ παραγεται ἀρίστης ποιότητος ἐγχωρία ξυλεία οἰκοδομῶν, ἡ ὁποία διατίθεται εἰς τὸ ἐμπόριον. Ἐνας ἐκ τῶν καλυτέρων συνεταιρισμῶν εἶναι ὁ τοῦ Βαθυλάκκου, ὁ ὁποῖος ἰδρύθη παρὰ τοῦ ἐξαιρέτου συνεταιριστοῦ κ. Σαραφείμ Κοντομήτρου καὶ ἐξελέγετο οὗτος Πρόεδρος αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως του μέχρι τοῦ ἔτους 1958, ὅτε καὶ ἀπεχώρησεν τῆς ἐνεργοῦς ὑπηρεσίας. Ὁ συνεταιρισμὸς Βαθυλάκκου ἀριθμεῖ περὶ τὰ 45 μέλη.

ΤΟ ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΟΝ ἜΡΓΟΝ ΜΕΓΔΟΒΑ

Τὸ ἔργον Μέγδοβα υἰοθετήθη ἀπὸ καιροῦ τὸσον ἐκ μέρους τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου, ὅσον καὶ ἐκ μέρους τῆς ΔΕΗ, ἵνα ἀποτελέσῃ ἐν τῶν μᾶλλον προτιμωμένων ἔργων πρὸς ἀνασυγκρότησιν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀνάπτυξιν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν αὐτῆς πόρων.

Ἡ ἰδέα τοῦ Νικ. Πλαστήρα. Ἦτο καλοκαίρι τοῦ 1925, ὅτε ὁ ἀείμνηστος στρατηγὸς Πλαστήρας, ἀσθενήσας, παραθέριζεν εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Κορώνης, εἰς ὑψόμετρον περίπου 800 μ. ὅθεν καὶ θαυμασία θεὰ πρὸς τὴν πεδιάδα τῆς Θεσσαλίας. Ἐκτελῶν διαφόρους ἐκδρομὰς εἰς τὰ πέριξ, συνέλαβε τὴν ἰδέαν ἰδρύσεως θερινοῦ συνοικισμοῦ, εἰς θέσιν «ἀλώνια» Μπεζούλας (κατόπιν «Νεράϊδα»), ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκτελέσεως ἔργων ὑδροηλεκτρικῶν καὶ ἀρδευτικῶν τῆς πεδιάδος Καρδίτσης. Ἡ ἰδέα ἦτο πρωτότυπος καὶ ριψοκίνδυνος. Κατ' αὐτὴν θὰ ἐπετυγχάνετο σχηματισμὸς τεχνητῆς λίμνης ἐπὶ τοῦ ὄροπεδίου Νεβροπόλεως διὰ φράγματος εἰς φυσικῶς καταλληλότατον στενὸν (Κακκαβάκια), ὅπου ὁ χεῖμαρρος Μέγδοβας, ἐγκαταλείπων τὸ ὄροπέδιον μέσου ὑψομέτρου περίπου 750 μ., ἀρχίζει τὸν ροὴν του διὰ μέσου φαράγγων, ἵνα ἐνούμενος μετὰ τὸν Ἀγραφιῶτικον ἐκβάλλῃ εἰς τὸν Ἀχελῶον. Τὸ ἀποθηκεύμενον ὕδωρ διὰ σήραγγος θὰ διωχετεύετο πρὸς τὴν πεδιάδα τῆς Θεσσαλίας, θὰ ἐσχηματίζετο δὲ μία πτώσις πρὸς παραγωγὴν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας καὶ μετ' αὐτὴν τὸ ὕδωρ θὰ ἐχρησιμοποιεῖτο πρὸς ἀρδουσιν περίπου 120.000 στρεμμάτων τοῦ Ν. Καρδίτσης. Λύσις πρωτότυπος, διότι τὸ νερὸ τοῦ Μέγδοβα, ἀντὶ νὰ ἐκβάλλῃ διὰ τοῦ Ἀχελῶου παρὰ τὸ Μεσολόγγιον, θὰ ἐπιπτε μέσῳ Θεσσαλίας εἰς τὸν Πηνειόν, διὰ νὰ ἐκβάλλῃ νοτίως τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου εἰς τὸ Αἰγαῖον.

Τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα, τὸ ὑπουργεῖον Γεωργίας διὰ τῶν τεχνικῶν αὐτοῦ ὑπηρεσιῶν προέβη εἰς μίαν προκαταρκτικὴν μελέτην, διὰ μεταβάσεως ἐπὶ τόπου διαφόρων συνεργειῶν πρὸς γενικὴν ἀναγνώρισιν, ἐκ-

τέλεσιν γεωτρήσεων, πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς γεωλογικῆς διαμορφώσεως τοῦ ἐδάφους εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ φράγματος κλπ.

Κατὰ τὸν Μάϊον 1929 εἶδε τὸ φῶς ἡ πρώτη ἐκθεσις τῆς Ὑπηρεσίας, ὀνομασθεῖσα ἐκθεσις Senn, ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ εἰδικοῦ Ἑλβετοῦ ὑδραυλικοῦ κ. Louis Senn, μετακληθέντος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Ἑλ. Βενιζέλου καὶ παραμειναντος ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ 10 περίπου ἔτη δι' ἀναλόγους μελέτας. Ἐκ τῆς πρώτης μελέτης ἀναφέρονται ἐν συντόμῳ τὰ ἐξῆς γενικὰ συμπεράσματα:

Φράγμα εἰς Κακκαβάκια, ὕψους 65 μ., μήκους στέψεως 120 μ.

Ὅγκος μετὸν μετὰ τῆς θεμελιώσεως περίπου 100.000 κυβ. μέτρ.

Λεκάνη ἀπορροῆς 190 χιλ. Μ2. Μέσον ἐτήσιον ὕψος βροχῶν 1800 χιλμ.

Ὀλικὴ περιεκτικότης λίμνης 120 ἐκ. Μ3, μετὰ ὑψόμετρον 715-770 μ.

Ἐκμεταλλεύσιμος περιεκτικότης λίμνης περίπου 110 ἐκ. Μ3, μετὰ ὑψόμετρον 750-770 μ.

Ἀρδεύσιμος ἔκτασις πεδιάδος Καρδίτσης περίπου 100.000 στρέμματα, μετὰ μέσον ὑψόμετρον περίπου 120 μ.

Ὑδρονομικὸν μέρος. Ὑψος πτώσεως θεωρητικὸν $H=610$ μ. Σήραγξ 6400 μ. μετὰ διατομὴν $1,5 \times 2,6$ μ. Σωλὴν ὑπὸ πίεσιν 950 μ. Λαμβανομένη ἰσχύς $N=25.000 \text{ Χβ. Παροχὴ } 3,5 \text{ μ}^3/\text{I}$ συνεχῆς διὰ 12 μῆνας ἢ $7 \text{ μ}^3/\text{I}$ διὰ τοὺς 6 θερινοὺς μῆνας, πρὸς ἐξυπηρέτησιν καὶ ἀρδεύσεων. Παρέχει διαφόρους ἐναλλαγὰς λειτουργίας καὶ ἓνα προϋπολογισμὸν δαπάνης διὰ τὸ φράγμα πρὸς παροχὴν τοῦ ὕδατος μέχρι ἐργοστασίου, τὸ ὁποῖον ἐποθετεῖ κάτωθεν τοῦ χωρίου Τιτάγιον (Λαμπερόν) ἐκ δρ. 114.000.000. Διὰ τὰ ἔργα ὑδρεύσεως περίπου 42.000.000 καὶ διὰ τὸ ὑδροηλεκτρικὸν ἐργοστάσιον 25.000.000 δρχ.

Τὸ ὑπουργεῖον Γεωργίας προχωρεῖ εἰς περαιτέρω μελέτας καὶ ἀπὸ ἐκθεσιν τοῦ μηχανικοῦ κ. Συράκου, τῆς 3^{ης} Μαρτίου 1932, ἐξήγαγε διάφορα ἄλλα συμπεράσματα.

Ἐκεῖ εἶχον φθάσει τὰ πράγματα μέχρι τοῦ 1932, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς πρώτης γνωστοποιήσεως τῆς ἰδέας ἤρχισαν αἱ συνήθεις ἀντιδράσεις, ὀφειλόμεναι ἀφ' ἑνὸς εἰς τὰς πολιτικὰς νοοτροπίας καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν ἀντιδικίαν τῶν συγγενῶν Ὑπηρεσιῶν τῶν διαφόρων ὑπουργείων. Ἡ πραγματοποίησις τοῦ ἔργου δὲν ἐπροχώρει, ἀλλ' ἡ ἰδέα δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ταφῆ. Καὶ οἱ ἐγγὺς πρὸς τὴν ἰδέαν, ὅσακις συνητῶντο συνεζήτουν ἐπὶ τῶν ἐλπίδων τῆς πραγματοποιήσεως, αἰτινες ἐλπίδες, διὰ τὸν πάντοτε αἰσιόδοξον γεννητόρα τῆς ἰδέας, ἐκάστοτε ἐλάμβανον σάρκα καὶ ὄστᾶ.

Ὁ Στρατηγὸς Πλαστήρας ἐπίστευε μετὰ φανατισμοῦ εἰς τὴν ἐκ τοῦ ἔργου ἐθνικὴν ὠφέλειαν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς, εἰς τὰς συσκέψεις τῶν τεχνικῶν ἀνεφέρετο δειλὰ καὶ τὸ ἔργον Μέγδοβα. Μετὰ τὸν β' παγκόσμιον πόλεμον, εἰς τὴν κατάστασιν τῶν διαφόρων προγραμμάτων ἀνασυγκροτήσεως ἐδόθη ὑπόσχεσις ἀπὸ τὸν κ. Δοξιάδη, ὅτι τὸ ἔργον Μέγδοβα θὰ συμπεριλαμβάνετο εἰς τὴν πρώτην σειρὰν τῶν ἐκτελουμένων ἔργων. Τοῦτο δὲν ἐπραγματοποιήθη. Ἄλλ' ἐγνώσθη, ὅτι εἰς τὸ πρόγραμμα ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων (προσθήκη εἰς τὸ συμφωνητικὸν τῆς 27^{ης} Ἰανουαρίου 1951 διὰ τεχνικὰς ὑπηρεσίας, ἡ ὁποία προσθήκη ὑπεγράφη μετὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἐταιρείας Knappen Tjppets, Abbett, Engineering Co τὴν 3)3) 1952), τὸ ἔργον «Μέγδοβα-Λίμνη Πλαστήρα» κατέχει τὴν ὑπ' ἀριθμ. II σειρὰν. Ἡ δαπάνη διὰ τὸ ὑδροηλεκτρικὸν ἔργον Μέγδοβα, κατὰ Knappen, μετὰ προϋπολογισμὸν 1952, θὰ ἀνήρχετο εἰς 11.400.000 δολλ.

Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1952 τὸ ἔργον Μέγδοβα ἤλθε, τέλος, εἰς τὸ προσκῆνιον. Ἡ ΔΕΗ υἰοθέτησε τὸ ἔργον, ὅπως καὶ ἡ Κυβέρνησις Παπάγου καὶ εἰς μίαν ἀπὸ τὰς συνεδριάσεις τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς συνελεύσεως τῆς ΔΕΗ ἀνεκοινώθη, ὅτι, τὸ ἔργον Μέγδοβα εἶναι μετὰ τῶν πρώτων

της β' σειράς των έργων εξηλεκτρισμού. Ἐγένετο ἡ προκήρυξις διεθνούς διαγωνισμού ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου Συντονισμού διὰ τὴν ἀνάδειξιν γενικοῦ ἐργολάβου με χρηματοδότησιν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, τὸν Νοέμβριον τοῦ 1953. Ἦ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου ἀνετέθη εἰς τὴν ἑταιρείαν Omnium Lyonnais-Coteci (OL-Co) διὰ συμβάσεως ὑπογραφείσης τὴν 5-5-1955. Διὰ τὸ ἔργον Μέγδοβα ἡ OL-Co θὰ ἦτο ὁ γενικός ἐργολάβος καὶ χρηματοδότης ἐκ γαλλικῶν πιστώσεων με 40% ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἔργου, τὸ ὅποιον ἐν τῷ συνόλῳ θὰ ἔφθανε τὰ 20 ἑκατ. δολλάρια.

Κατὰ τὴν τελικῶς ἐγκριθεῖσαν μελέτην διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου ἔχομεν τὰ ἑξῆς γενικὰ χαρακτηριστικά:

1) Εἰς τὴν στενωπὸν Κακκαβάκια κατεσκευάσθη τὸ φράγμα τοξωτὸν ἐκ μπετόν (χρειάσθησαν περίπου 100.000 τόνοι τσιμέντου) με ὄγκον σκυροδέματος 100.000 μ³, ὑψόμετρον βάσεως 710 μ., ὑψόμετρον στέψεως 795.20 μ. καὶ μέγιστον ὕψος φράγματος 83 μ. Ἦ στέψις, μήκους 215 μ. ἀπαιτῆσαι τῆς Ἑλληνικῆς Ὑπηρεσίας, θὰ δέχεται δίοδον αὐτοκινήτων, ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ κατασκευὴ (τελειοποίησις) περιφερειακῆς ὁδοῦ περὶ τὴν λίμνην πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν κατοίκων, ἀλλὰ καὶ διὰ τουριστικούς σκοπούς. Ἦ ἀνωτάτη στάθμη τῆς λίμνης φθάνει εἰς τὸ ὑψόμετρον 790,50 μ. ἡ περιεκτικότης αὐτῆς ἀνέρχεται εἰς 362 ἑκατ. μ³, με χρησιμοποίησιμον περιεκτικότητα 255 ἑκ. μ³. Κατεκλύσθησαν ὑπὸ τῶν ὑδάτων περίπου 12.000 στρέμματα, τὰ ὁποῖα ἐκαλλιεργοῦντο ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν πέριξ χωρίων. Ἦ ὀλικὴ ἐπιφάνεια τῆς λίμνης εἰς τὴν ἀνωτάτην στάθμην εἶναι 23.5000 στρ.

2) Παρὰ τὴν θέσιν «Τσαρδάκι» ἠνοίχθη σήραγξ, μήκους 2691 μ. καὶ διαμέτρου 3,50 μ.

3) Μεταλλικός σωληνωτὸς ἀγωγὸς μήκους 2.985 μ., διαμέτρου εἰς τὴν κορυφὴν δ=3.00 καὶ εἰς τὴν βάσιν παρὰ τοὺς στροβίλους 2.40 μ. Τὸ ἴδιον βάρος τοῦ μεταλλικοῦ ἀγωγοῦ εἶναι 4900 τόνοι, τὸ δὲ περιεχόμενον ὕδωρ τοῦ ἀγωγοῦ ἔχει βάρος 16.800 τόνους.

4) Πλησίον καὶ κάτωθι τοῦ χωρίου Βλάσδον (Μοσχάτον), εἰς ὑψόμετρον 212 μ. ἐποθετήθη τὸ μηχανοστάσιον, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει τέσσαρας ὕδροστροβίλους Pelton, οἱ ὁποῖοι ἀνὰ δύο κινῶν γεννήτριαν καὶ παράγουν ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1962 συνολικὴν ἰσχὴν 120.000 KW. Αἱ δύο πρῶται μονάδες τοῦ σταθμοῦ ἰσχύος 40.000 KW ἐκάστη εἰς λειτουργίαν τὸ ἔτος 1960.

ΩΦΕΛΕΙΑΙ ΕΚ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΜΕΓΔΟΒΑ (Ταυρωποῦ)

Τὸ ἔργον Μέγδοβα (Ταυρωποῦ) παρουσιάζει καὶ τὰ ἑξῆς πλεονεκτήματα:

1) Ἀπὸ ἀπόψεως θέσεως εὐρίσκεται εἰς ἀσθενὲς σημεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ δικτύου. Οὕτω διευκολύνει ὑπερβαλλόντως τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ δικτύου καὶ μειώνει τὰς ἀπωλείας. Ἄλλως ἡ τροφοδότησις τῆς Θεσσαλίας καὶ ἄλλων παρακειμένων περιοχῶν θὰ ἐγένετο ἀπὸ πολὺ μεγαλυτέρας ἀποστάσεις, ὡς εἶναι τὸ Ἀλιβέριον, ἡ Πτολεμαῖς κλπ. 2) Λόγω τῆς μεγάλης περιεκτικότητος τῆς λίμνης καὶ ἰδίᾳ λόγῳ τοῦ ἐπιτυγχανομένου μεγάλου ὕψους πτώσεως 565 μ. προσφέρεται ἰδιαζόντως ὡς ἔργον αἰχμῆς, ἦτοι ὡς δυνάμενον νὰ καλύπτῃ τὰς μεγάλας ἀπαιτήσεις καταναλώσεως τοῦ δικτύου εἰς ὀρισμένας ὥρας τοῦ μεσονυκτίου. 3) Εἶναι ἰδιαιτέρως χρήσιμον διὰ τὸ ἕτερον κλάδον τῆς ἐθνικῆς μας παραγωγῆς, τὴν γεωργίαν. Διὰ τῆς ἐκτροπῆς τῶν ὑδάτων τοῦ Μέγδοβα πρὸς τὴν πεδιάδα τῆς Θεσσαλίας, προβλέπεται ἡ ἄρδευσις ἐκτάσεως περίπου 120 χιλ. στρεμμάτων τοῦ Νομοῦ Καρδίτσης.

Οὕτω, κατὰ τοὺς γενομένους μετριοτέρους ὑπολογισμοὺς τὸ ἔργον Μέγδοβα θὰ παρέχῃ εἰσόδημα ἀπὸ μὲν ἠλεκτρικὸν ἔργον 14.000.000 δρχ., ἀπὸ δὲ τὴν γεωργίαν εἰσόδημα 69.000.000 δρχ. ἐτησίως.

Εἶναι γνωστὴ ἀπὸ τὴν ἀρχαία ἐποχὴ ἡ διακόσμησις με ψηφίδες σὲ δάπεδα καὶ ἀργότερα σὲ τοίχους ὄπως καὶ σὲ φορητὰς εἰκόνες.

Πολλὰ ἔχομε δείγματα τῆς Αἰγυπτιακῆς, Ἑλληνικῆς-Ρωμαϊκῆς καὶ Ἑλληνιστικῆς ἐποχῆς. Δημόσια κτίρια καὶ ἰδιωτικά ἐκοσμοῦντο με τὴν ὠραίαν αὐτὴ διακοσμητικὴ τέχνη. Μὰ πῶς πολὺ χρήσις τῆς ψηφιδογραφίας, ἐγένετο ἀπὸ τὸν Μέγαν Κωνσταντῖνον εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς ἐπικρατείας του, διότι τότε ἀρχισε ὁ Χριστιανισμὸς νὰ θεμελιώνεται με τὴν ὑποστήριξιν τῆς πολιτικῆς καὶ ὅλες οἱ ἐκκλησίαι τῆς νέας θρησκείας διεκοσμοῦντο με ψηφιδογραφίας.

Ἦ τέχνη τῆς ψηφιδογραφίας με τὴν ὁμορφίαν της καὶ τὴν λαμπρότητά της ἐπεβλήθη καὶ εἶχε γίνῃ τὸ σύμβολον τῆς νέας θρησκείας πού ἦτο ἐκτὸς νόμου καὶ κατεδιώκετο με σκληρότητα καὶ βασανιστήρια. Πρὸς τὴν τέχνην αὐτὴν ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἐδειξε ἐνδιαφέρον καὶ ἀγάπη πού ἔκανε νὰ στολισθοῦν ὅλες αἱ Βασιλικῆς πού κτίσθησαν ἀπ' αὐτὸν με λαμπρότατες ψηφιδογραφίας καὶ ὑπεστήριξε με θέρμην τοὺς καλλιτέχνας καὶ τοὺς ἀπῆλλαξε ἀπὸ τοὺς προσωπικοὺς φόρους.

Ἦ τέχνη ὅμως τῆς ψηφιδογραφίας ἔφτασε πολὺ ψηλά εἰς τὸ κορυφωμα τῆς ἀναπτύξεώς της ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα Ἰουστινιανὸν καὶ ἐξακολουθοῦσε νὰ μὲνῃ μέχρι τοῦ τέλους τῆς Μακεδονικῆς δυναστείας. Ἦ ἀλήθεια εἶναι ὅτι τὰ ψηφοθέτηματα τοῦ 6^{ου} καὶ 7^{ου} αἰῶνα δὲν ἔχουν ζωὴν καὶ ἐλευθερίαν καὶ τοῦτο γιατί ἀπηγορεύετο εἰς τοὺς καλλιτέχνας νὰ ξεφεύγουν ἀπὸ τὰ χνάρια τῆς παλαιᾶς ἀγιογραφίας.

Ἦ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἡ ὁποία εἶχε διατυπώσει τὸν χαρακτήρα τοῦ θρησκευτικοῦ προσώπου καὶ τις συνθέσεις τῆς Ἱερᾶς Ἱστορίας ἀπηγόρευε καὶ ἀφορίζε κάθε τάσι τῆς τέχνης γιὰ ἐλευθερίαν καὶ νεωτερισμὸν. Εἰς τὸ παλάτι του ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος εἰσήγαγε τὴν ἀσιανὴ ἐθιμοτυπία καὶ ὁ λαὸς του ὄχι μόνον δὲν ἀντέδρασε σ' αὐτό, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν πλοῦτον ἐθαμβώνετο καὶ ἐθαύμαζε. Ἐστέκετο ὁ Βασιλεὺς καὶ Αὐτοκράτωρ ἐμπρὸς τοῦ θρόνου του ἐν τῷ «Χρυσοτρικλίνῳ», φοροῦσε βαρύτιμα καὶ βαρεῖα φορέματα στολισμένα με πολύτιμες πέτρες, ὅμοια με τις συριανῆς στολές. Καὶ ἔτσι οἱ καλλιτέχνες ἀμέσως καὶ χωρὶς νὰ χάσουν καιρὸν ἐτροποποίησαν τὸν ταπεινὸν εἰκονογραφικὸν τύπον τοῦ Χριστοῦ πού εἰκονίζονταν στίς κατακόμβες, τὸ ἀμούστακο παλλικάρι, καὶ τὸν ἐξωγράψισαν εἰς τις Βασιλικῆς με μορφήν μεγαλοπρεπῆ, με γένεια καὶ ἄρρενωπὸν τὸν τύπον, δηλαδὴ τῶν Συριανῶν.

Τὸν ἐκάθησαν εἰς θρόνον δόξης, ντυμένον σάν αὐτοκράτορα, ἔχοντας ἐπὶ κεφαλῆς Του στέμμα στολισμένον με πέτρες πολύτιμες, καὶ πλάι τοῦ ἔθεσαν ἀγγέλους σὲ ἱκετευτικὴ στάση καὶ τὴν χορείαν τῶν Ἀποστόλων.

Μὰ καὶ στὸ μαρτύριό Του οἱ καλλιτέχνες τοῦ ἔδωσαν μεγαλοπρέπειαν, ὅπως ἦταν ντυμένους με τὸν μανδῦα του καὶ με ἔκφραση στὸ πρόσωπό Του, τοῦ Νικητῆ, τοῦ Θριαμβευτῆ, πού δὲν φοβεῖται τὸν θάνατον.

Καὶ ὁ σταυρὸς, καὶ τὸ φονικὸ αὐτὸ ὄργανο τῶν Ρωμαίων ἐγένετο τὸ σύμβολον τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης, τῆς λύτρωσης τοῦ ἀνθρώπου.

Καὶ τὸν Σταυρὸν τὸν διακόσμησαν με πολύτιμες πέτρες καὶ τὸν ἔκαναν ἀδαμαντοκόλλητον.

Ἦ Χριστιανικὴ ἐκκλησία, με τὴν μεγάλην ἐπιρροὴν καὶ ἐπιβλητικότητά της πού εἶχε, ἐξαφάνισε τὰ γυμνά τῆς